

Zadeva C-760/23 [Shanov]ⁱ

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

8. december 2023

Predložitveno sodišče:

Rayonen sad Plovdiv (okrajno sodišče v Plovdivu, Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

28. september 2023

Tožeča stranka:

„EVN Bulgaria Toplofikatsia“ EAD

Tožena stranka:

OZ

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba za plačilo stroškov dobave toplotne energije v stanovanje

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Združljivost nacionalne ureditve o izračunu porabe toplotne energije v stavbi v etažni lastnini s členi 101, 107 in 169 PDEU, členom 13 Direktive 2006/32/ES in členom 9(3) Direktive 2012/27/EU; pravna podlaga: člen 267 PDEU.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali člen 9(3) Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

- 2006/32/ES ter člen 169 PDEU nasprotujeta plačilu stroškov za toplotno energijo, ki se oddaja iz napeljave v stavbi, v kateri stopnišča in hodniki niso opremljeni z radiatorji?
2. Ali člen 9(3) Direktive 2012/27/EU in člen 169 PDEU nasprotujeta temu, da lahko podjetje za daljinsko ogrevanje na podlagi nacionalne ureditve zahteva plačilo za porabo toplote, ki se oddaja iz napeljave v stavbi, če je količina toplotne energije določena po formuli, ki jo je pripravila uprava in ki:
- uvaja faktor za določitev deleža instalirane moči napeljave v stavbi v skupni moči ogrevalnega sistema, pri čemer ni jasno, kako se ta faktor določi;
  - ima za osnovo instalirano moč napeljave v stavbi, pri čemer ne upošteva, kakšna moč je dejansko instalirana;
  - ne upošteva temperature prenosnika toplote v napeljavi stavbe;
  - predpostavlja, da napeljava stalno deluje s polno močjo;
  - ne upošteva posebnega načina delovanja različnih vrst ogrevalnih sistemov (v obravnavanem primeru: Tichelmann) in jih enači glede na način delovanja;
  - vedno predpostavlja povprečno temperaturo 19 °C za stavbe v etažni lastnini?
3. Ali člen 9(3) Direktive 2012/27/EU in člen 169 PDEU nasprotujeta temu, da lahko podjetje za daljinsko ogrevanje na podlagi nacionalne ureditve zahteva plačilo za porabo toplote za pripravo tople vode, če je količina toplotne energije določena po formuli, ki jo je pripravila uprava in ki ne upošteva, do katere temperature je treba ogreti toplo vodo in jo tako dobaviti odjemalcem oziroma kakšna toplotna energija je potrebna za to ogrevanje, in poleg tega ne upošteva, koliko kubičnih metrov tople vode so odjemalci porabili, pri čemer uporaba te formule vedno povzroči, da se v zimskem ogrevalnem obdobju zaračuna dvakrat več vode kot v poletnem?
4. Ali člen 13 Direktive 2006/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/76/EGS, člen 9(3) Direktive 2012/27/EU in člen 169 PDEU nasprotujejo temu, da lahko podjetje za daljinsko ogrevanje na podlagi nacionalne ureditve zahteva plačilo za porabo toplote iz napeljave v stavbi v etažni lastnini, ki je sorazmerno z ogrevalno prostornino stanovanj po tlorisu brez upoštevanja dejansko dobavljene količine toplotne energije glede na tehnične zmogljivosti ogrevalnih sistemov v posameznem stanovanju?

Ali je za odgovor na to vprašanje pomembno, da je v skladu z nacionalno ureditvijo toplotna energija iz napeljave v stavbi eden od elementov algoritma za izračun končnega zneska, ki ga morajo uporabniki plačati za skupno toploto (vsota zneskov za toplotno energijo, ki se oddaja iz napeljave v stavbi, ogrevanje in toplo vodo), pri čemer je znesek, ki ga je treba plačati za ogrevanje stanovanja, razlika med skupno toplotno energijo (zmanjševanec) in vsoto toplotne energije iz napeljave, toplotne energije, ki jo oddajajo radiatorji v skupnih prostorih stavbe, in toplotne energije za toplo vodo (odštevanec)?

5. Ali nacionalna ureditev, v skladu s katero porabniki plačujejo dobavo toplotne energije, ki se oddaja iz napeljave v stavbi, sorazmerno z ogrevano prostornino stanovanj po tlorisu, ne da bi se upoštevala količina dejansko dobavljene toplote posameznim stanovanjem, krši prepoved zlorabe prevladujočega položaja iz člena 101 PDEU in prepoved dodeljevanja nezakonite državne pomoči iz člena 107 PDEU[?]

Določbe prava Unije in sodna praksa

Členi 101(1), 107(1) in 169(1) PDEU

Direktiva 2006/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/76/EGS: člen 13

Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES: uvodni izjavi 64 in 65, člen 9(1) in (3), člen 10

Nacionalna zakonodaja

Zakon za energetikata (zakon o energetiki): členi 38a(1), 38b(1), 125(3), 139(1) in 140(1) ter členi 140a, 141, 142 in 150; člen 1, točke 1, 16, 27, 37, 38, 39, 50, 57 in 58 dopolnilnih določb

Naredba za toplosnabdyavaneto (uredba o daljinskem ogrevanju) št. 16–334 z dne 6. aprila 2007: člen 38, točke 1, 2 in 3, člen 49(1) do (4), člen 51(1) in (2), člen 52(1) do (8), člena 57 in 58; člen 1, točke 1, 2a, 3, 8, 12 in 13a, dopolnilnih določb ter člena 2 in 3 prehodnih in končnih določb; Priloga k členu 61(1) te uredbe z naslovom „Metoda izračuna razdelitve porabe toplotne energije v stavbah v etažni lastnini“.

Pokazатели za kachestvoto na toplosnabdyavaneto (kazalniki kakovosti oskrbe s toplotno energijo), ki jih je 30. septembra 2004 sprejela Darzhavna komisija za energiyno i vodno regulirane (nacionalna komisija za regulacijo energije in vode)

Metodika na Darzhavnata komisija za energiyno i vodno regulirane za opredelyane na dopustimite razmeri na tehnologichnite razhodi na toplinna energia pri prenos na toplinna energia (metoda nacionalne komisije za regulacijo energije in vode za določitev dopustne ocene tehnoloških stroškov za toplotno energijo med prenosom)

Povzetek dejanskega stanja in postopka

- 1 Tožeča stranka trdi, da ima kot podjetje za oskrbo z energijo v smislu zakona o energetiki licenco za proizvodnjo in prenos toplotne energije do prenosnih postaj stavb z namenom ogrevanja in oskrbe s toplo vodo.
- 2 Tožena stranka je lastnica ogrevanega stanovanja in mora kot odjemalec mesečno plačevati zneske za dobavo toplote v skladu s splošnimi pogoji tožeče stranke.
- 3 Tožeča stranka naj bi med 1. majem 2018 in 31. oktobrom 2020 dobavila toplotno energijo v vrednosti 519 levov (BGN), ki naj ne bi bila plačana. Zaradi zamude pri plačilu naj bi bile za obdobje od 3. julija 2018 do 5. aprila 2021 dolgovane tudi obresti v višini 78,20 BGN.
- 4 Ker tožena stranka ni plačala navedenih zneskov, je tožeča stranka pridobila plačilni nalog, zoper katerega je tožena stranka vložila ugovor, tako da je bila tožeča stranka na podlagi nacionalnega prava dolžna uveljavljati svojo terjatev v okviru obravnavane tožbe.
- 5 Tožena stranka izpodbija zahtevek, vključno z dejansko uporabo toplotne energije in porabo toplote, pravilnostjo obračunane in razdeljene energije, ustreznostjo merilnih naprav in funkcionalnostjo prenosne postaje, pravilnostjo računovodskih vknjižb in višino uveljavljenih zneskov.
- 6 Meni, da je formula, uporabljena za izračun toplotne energije, ki se oddaja iz napeljave v stavbi, v nasprotju s pravom Unije. V zadevnem obdobju naj namreč v stanovanju ne bi bilo nobene porabe toplote, saj radiatorji te toplote niso mogli oddajati, tako da naj zneski ne bi bili dolgovani.
- 7 Predložitveno sodišče je pridobilo tehnično izvedensko mnenje, v katerem je izvedenec zlasti ugotovil, da
  - je v zadevnem obdobju prenosna postaja obratovala,
  - so bili toplotni števec v prenosni postaji in njegovi senzorji pravilno nameščeni, število in namestitev števcov v prenosni postaji pa sta bila skladna z zahtevami,
  - so bili uporabljeni toplotni števcji odobrenega tipa, meroslovno preizkušeni in primerni za komercialne meritve,

- je bila količina toplotne energije, dobavljene v prenosno postajo, izmerjena s toplotnim števcem na začetku vsakega meseca, pri čemer so bili merilni podatki odčitani ob 0.00 na prvi dan v mesecu,
- so bili od odčitane količine odšteti tehnološki stroški, razlika pa razdeljena med vse uporabnike,
- je bila razdelitev izvedena pravilno in v skladu z zahtevami opredeljene metode.

8 Vendar je izvedenec pojasnil tudi naslednje:

- prenosna postaja je bila v slabem stanju in količina toplotne energije, za katero je dobavitelj toplote ugotovil, da je bila porabljena v prenosni postaji, ne more biti pravilna,
- toplotni števci v prenosni postaji so bili ob namestitvi zapečateni, ob poznejši odstranitvi pa je bilo ugotovljeno, da so odpečateni, kar je nedopustno, saj slednje omogoča poseganje v merilno napravo,
- količina energije, ki jo je dobavitelj določil za ogrevanje enega kubičnega metra, ne more biti fizikalno pravilna in je veliko previsoka,
- formula, ki jo je dobavitelj uporabil za svoje izračune, temelji na moči sistema pri temperaturah, ki dejansko niso dosežene – z drugimi besedami, predpostavlja, da sistem deluje z največjo močjo,
- v tej konkretni nepremičnini ni mogoče porabiti dodeljene količine.

9 Izvedenec je ugotovil, da so zaradi izračunov po tej metodi uporabniki, ki niso porabili toplotne energije, plačali del dolgov uporabnikov, ki so porabili toplotno energijo, saj so računi uporabnikov, ki niso porabili toplotne energije, vključevali del dolga za stroške toplotne energije za ogrevanje.

10 Stranki nista izpodbijali ugotovitev izvedenca.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

11 Tožena stranka v celoti izpodbija način določanja porabe toplotne energije in trdi, da nacionalna ureditev ni v skladu z zahtevo prava Unije, v skladu s katero uporabniki plačujejo dejansko porabo energije.

Povzetek obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

12 Glavna vprašanja v obravnavani zadevi se nanašajo na dopustnost določitve porabe toplote na podlagi metode, ki jo določa nacionalno pravo. Več dejavnikov,

ki se upoštevajo pri izračunu dejanske porabe toplote, predložitvenemu sodišču vzbujajo dvome.

- 13 Po mnenju predložitvenega sodišča je formula, ki se uporablja v ta namen, nejasna in zavezuje uporabnika, ki v svojem stanovanju ne porablja energije za ogrevanje, da plačuje stroške za prenos energije drugim uporabnikom. Formula za izračun toplote, ki se oddaja iz napeljave v stavbi, vključuje vrednosti, ugotovljene v projektnih pogojih, ne da bi se upoštevalo, ali ogrevalni sistemi dejansko obratujejo v projektnih pogojih in pod kakšnimi pogoji ti sistemi dejansko obratujejo. Prav tako niso bile upoštevane individualne značilnosti stavb ter njihove toplotne in konstrukcijske značilnosti.
- 14 V skladu s členom 9(3) Direktive 2012/27/EU se lahko, kadar količine porabljene energije ni mogoče natančno določiti, po potrebi določijo pregledna pravila, pri čemer ta pravila vsebujejo smernice o načinu delitve stroškov toplote in/ali tople vode, ki se uporablja za:
  - (a) toplo vodo za potrebe gospodinjstva;
  - (b) toploto, ki se oddaja iz napeljave v stavbi ali za ogrevanje skupnih prostorov (kadar so stopnišča in hodniki opremljeni z radiatorji);
  - (c) za ogrevanje stanovanj.
- 15 V skladu s formulo, določeno v bolgarskem pravu, pa morajo porabniki, ki ne uporabljajo energije za ogrevanje, plačati zneske, ki jih dolgujejo tisti, ki uporabljajo ogrevanje.
- 16 Predložitveno sodišče je v svoje premisleke vključilo tudi ugotovitev izvedenca, da dejanska moč ne ustreza instalirani ogrevalni moči stavbe. V obravnavanem primeru je iz predloženega načrta ogrevalnega sistema razvidno, da je sam proizvajalec določil moč na podlagi parametrov (temperatura ogrevalne vode 95 °C, temperatura odpadne vode 70 °C in temperatura okolice 20 °C), ki v praksi ne obstajajo. Moč ogrevalnega sistema torej ni taka, kot je bila opredeljena v projektnih pogojih, saj ogrevalni sistem dejansko ne obratuje pod projektnimi pogoji.
- 17 Predložitveno sodišče poudarja, da se radiatorji z oznako „nič“ ne odčitavajo. Če je na voljo termostatski ventil, lahko vsak uporabnik po lastni volji prekine dovod toplote do teh naprav. Ni znano in ni mogoče predvideti, kdo in kdaj bo prekinil dobavo toplote v radiatorje, kar lahko znatno zmanjša dejansko moč, s katero deluje ogrevalni sistem.
- 18 Prav tako ni jasno, zakaj se predpostavlja, da je povprečna temperatura stavbe v etažni lastnini 19 °C, medtem ko so bili projektni pogoji izračunani na podlagi 20 °C. Poleg tega niso bili upoštevani material cevovoda in njegovi parametri ogrevanja.